Vreme: 27.08.2026 09:50
Medij: blic.rs
Link: https://www.blic.rs/vesti/drustvo/velika-promena-za-vozace-u-srbiji-za-5-godina-vise-nece-biti-
Autori: Teodora Boškovski
Teme: naplata putarine/elektronska naplata putarine/ENP; Obilaznica oko Beograda; TAG uređaji -

Naslov: Za 5 godina više neće biti naplatnih rampi, evo kako će se plaćati putarina

11232

Saobraćaj na autoputevima u Srbiji iz godine u godinu beleži rast, a kraj turističke sezone i početak nove školske godine tradicionalno donose dodatno opterećenje na najprometnijim pravcima. I dok se tokom letnjih meseci najveće gužve beleže na deonicama koje vode ka granicama i turističkim destinacijama, u narednim danima vozače očekuje novi talas pojačanog saobraćaja. Ipak, naplatne stanice poslednjih godina sve manje predstavljaju mesto na kojem se stvaraju duža zadržavanja, pre svega zbog sve većeg broja korisnika elektronske naplate. Prema rečima Darka Savića, direktora Sektora za naplatu putarine, trend povećanja saobraćaja prisutan je već godinama, a brojke pokazuju da se na srpskim auto-putevima svakodnevno odvija ogroman broj prolazaka. "Putevi Srbije konstantno beleže rast saobraćaja iz godine u godinu. Ta brojka je negde, odnosno procenat povećanja saobraćaja, oko 8 odsto na godišnjem nivou. Konkretno, u odnosu na prošlu godinu, mi za sada imamo oko 4 odsto vozila više, odnosno povećanje saobraćaja u odnosu na 2023. godinu", rekao je Savić za Euronews Srbija. Osim ukupnog rasta broja vozila, dodatnu sliku o intenzitetu saobraćaja daje i broj transakcija koje se svakodnevno obavljaju na autoputevima. Reč je o stotinama hiljada vozila koja u toku jednog dana prolaze kroz sistem naplate. "Ono što je interesantno, to je da dnevno na auto-putevima u Republici Srbiji obavimo oko 315 do 320 hiljada novčanih transakcija. To znači da toliko vozila i prođe, što je, složićete se sa mnom, jako puno", naveo je. Letnji meseci doneli su očekivano povećanje intenziteta saobraćaja, a posebno su bili opterećeni periodi kada je veliki broj građana krenuo na godišnje odmore ili se vraćao sa njih. Najveće opterećenje registrovano je na ulaznim i izlaznim pravcima oko Beograda, gde se spajaju različiti tokovi saobraćaja. Savić navodi da će se pojačan intenzitet zadržati i u narednom periodu, posebno zbog približavanja 1. septembra. "Očekujemo pojačan intenzitet saobraćaja narednog vikenda. Ako govorimo o saobraćaju tokom letnje turističke sezone, ono što je interesantno, to je da je kraj jula i početak avgusta najopterećeniji što se tiče putničkih vozila na autoputevima", rekao je. Među najprometnijim tačkama bile su upravo naplatne stanice koje se nalaze u neposrednoj blizini glavnog grada, preko kojih svakodnevno prolazi veliki broj vozila. "Najopterećenije naplatne stanice u tom periodu su čelne naplatne stanice koje gravitiraju oko Beograda. To su čelna naplatna stanica Obrenovac, naplatna stanica Beograd u Vrčinu, Šimanovci i Stara Pazova. Tu beležimo najveći broj vozila u toku dana", objasnio je Savić. Iako veliki broj vozila prirodno povećava mogućnost zadržavanja, iz "Puteva Srbije" ukazuju da razlog za formiranje kolona sve češće treba tražiti van samih naplatnih stanica. Radovi na putu, sanacije, ali i saobraćajne nezgode mogu u kratkom roku da uspore čitav tok saobraćaja. "Obzirom da elektronska naplata putarine poprilično raste iz godine u godinu, mi zastoj uglavnom nismo imali zbog naplatnih stanica. Zastoji se stvaraju zbog radova na auto-putu, sanacija i tako dalje, ali i zbog velikog broja vozila često, nažalost, dolazi do saobraćajnih nezgoda", rekao je. Kako dodaje, čak i incident koji na prvi pogled deluje bezazleno može da izazove ozbiljnije usporavanje. "Puno puta se dešava da saobraćaj bude usporen zbog toga, i da ljudi čekaju u kolonama zato što se negde desilo ili neka manja havarija, čukanje na naplatnoj stanici, ili, nažalost, i većih saobraćajnih nezgoda", naveo je. Jedan od razloga zbog kojih su zadržavanja na naplatnim stanicama sve kraća jeste sve veća upotreba elektronske naplate. "Putevi Srbije" poslednjih godina ulažu u modernizaciju sistema, a krajnji cilj je model u kojem se vozila više neće zaustavljati radi plaćanja putarine. Takav sistem podrazumeva

da vozilo prolazi kroz određenu deonicu auto-puta bez zaustavljanja, dok se naplata obavlja elektronskim putem. Promene u naplati putarine, evo šta se menja: Oglasili se Putevi Srbije "Mi iz godine u godinu gledamo da modernizujemo sistem za naplatu putarine i težimo ka tom punom multi-lane free flow sistemu naplate", rekao je Savić. Kako objašnjava, prelazak na ovakav model trebalo bi da promeni iskustvo vozača, ali i način na koji se organizuje čitav sistem naplate. "Naplate - znači naplata putarine bez zaustavljanja, gde ćete prolaziti bez ijedne naplatne stanice, plaćati putarinu pomoću TAG uređaja, a nećete imati potrebu da stajete, dopunjavate te TAG-ove, niti bilo šta, niti bilo kakvu radnju da obavljate na autoputu", naveo je. Elektronska naplata već je postala deo svakodnevnog putovanja za veliki broj vozača, a sistem je istovremeno povezan i sa više zemalja u regionu. To znači da korisnici mogu da koriste svoj TAG i prilikom putovanja van Srbije, uz prethodnu registraciju i povezivanje odgovarajućeg načina plaćanja. "Imamo preko 500 hiljada korisnika samo na web platformi koju smo pustili pre par godina, sa kojom je integrisano četiri zemlje za naplatu putarine. Znači, gde je uz srpski sistem za naplatu putarine integrisan sistem naplate Severne Makedonije, Crne Gore, Hrvatske, a od pre dva meseca smo počeli da sarađujemo, odnosno integrisali sistem naplate putarine iz Republike Srpske", rekao je Savić. Plan je da se ova mreža dodatno proširi, uključujući i države u kojima se putarina naplaćuje putem elektronskih vinjeta. "Radimo i dalje na širenju tog sistema. Iskoristićemo mogućnost da i zemlje u kojima se koriste vinjete integrišemo takođe u ovaj sistem, jer je to moguće uraditi, zato što su elektronske vinjete kompatibilne sa tehnologijom, odnosno tehnolog Iako sve više vozača poseduje TAG uređaj, iz "Puteva Srbije" upozoravaju da samo posedovanje uređaja nije dovoljno za njegovo korišćenje u drugim državama. Neophodno je pravilno registrovati TAG i povezati ga sa platnom karticom, a procedura se obavlja putem web platforme. Savić kaže da se upravo zbog nedoumica vozača o načinu korišćenja TAG-a u inostranstvu kontinuirano sprovode informativne kampanje. "Mi konstantno radimo marketinške kampanje baš na tu temu o kojoj vi pričate. Znači, obaveštavamo ljude putem naših kanala na društvenim mrežama, putem našeg sajta, kako i na koji način može da se koristi naplata putarine sa srpskim TAG-om u zemljama koje sam malopre nabrojao", rekao je. Važno je, međutim, da vozači vode računa o tome da li je kartica koju su povezali sa sistemom i dalje važeća, kao i da na njoj ima dovoljno sredstava. "Isključivo može da se koristi ukoliko se koristi web platforma, odnosno ukoliko prijavite svoj TAG na web platformu Puteva Srbije, web servis, kako god ga nazvali, i vežete platnu karticu, uz napomenu da platnu karticu, zbog payment sistema zemalja koje sam nabrojao, morate da vezujete posebno za svaku zemlju", objasnio je Savić. On je ispričao i da problemi mogu nastati ukoliko vozač ne obrati pažnju na datum isteka kartice. "Znači, morate da vodite računa da imate važeću platnu karticu, da na njoj imate sredstava, i na vama je da se registrujete. Taj postupak registracije traje bukvalno par minuta", rekao je. Jedan od koraka ka potpunoj automatizaciji već je napravljen na obilaznici oko Beograda, gde je uveden sistem naplate bez zaustavljanja za teška teretna vozila. Reč je o delu obilaznice dugom 39,5 kilometara, a projekat je zamišljen kao testiranje modela koji bi u budućnosti mogao da bude primenjen mnogo šire. "U cilju sprovođenja te ideje i povećanja prihoda od naplate putarine, mi smo uveli naplatu bez zaustavljanja kao pilot projekat za teška teretna vozila, znači za kamione, za vozila sa četiri i više osovina, na delu obilaznice oko Beograda, u dužini od 39,5 kilometara", rekao je Savić. Prema njegovim rečima, rezultati su pokazali da ovakav način naplate može da bude veoma efikasan. "Taj sistem se pokazao kao jako efikasan, počeo je da radi 1. aprila, počeo je prvi mesec sa nekih 155 miliona, sledećeg meseca 180 miliona. Ali ono čime mogu da se pohvalim, to je da smo jul mesec završili sa 255 miliona dinara prihoda samo od obilaznice, samo od teških teretnih vozila", naveo je. Najveća promena, međutim, tek sledi. Prema planovima "Puteva Srbije", klasične naplatne stanice trebalo bi postepeno da nestanu, dok će elektronski sistemi preuzeti njihovu funkciju. "Za pet do šest godina nas očekuje potpuno uklanjanje naplatnih stanica. Svi će imati TAG-ove, koristiće se veštačka inteligencija u naplati putarine", rekao je Savić. To otvara i pitanje zaposlenih koji danas rade na naplatnim stanicama. Savić naglašava da automatizacija ne znači masovna otpuštanja, jer će i novi sistem zahtevati ljude koji će nadgledati rad, kontrolisati naplatu i rešavati situacije u kojima sistem ne može automatski da obradi podatke. "Nijedan radnik Puteva Srbije, znači, koji radi u naplati putarine, po tom osnovu neće dobijati otkaz", naglasio je. Kako je objasnio, deo poslova će se promeniti, ali će potreba za zaposlenima ostati i u automatizovanom sistemu. "Za ovaj sistem naplate putarine je potrebno ljudstvo koje u pozadini radi, koje radi naknadnu naplatu, koje radi kontrolu naplate putarine, koje u određenim slučajevima, zbog određenih grešaka u sistemu, rade uparivanje registarskih oznaka, tablica, kontrole i tako dalje. Tako da će svi ljudi sigurno zadržati svoja radna mesta, uz, naravno, neki prirodni odliv koji nas očekuje u narednih pet do šest godina", rekao je. Pored tehnološke modernizacije domaćeg sistema, radi se i na tome da se srpski TAG može koristiti u još većem broju evropskih zemalja. Poseban izazov predstavlja povezivanje sa Grčkom, gde postoji više različitih koncesionara za naplatu putarine. "Radimo na proširenju povezivanja sistema za naplatu putarine sa naplatnim sistemom u

Grčkoj. To traje duži vremenski period, iz razloga što Grci imaju sedam koncesionara za naplatu putarine i jednostavno kod njih ne može da se nađe međusobni dogovor kako će funkcionisati naš sistem sa njihovih sedam sistema", objasnio je. Istovremeno, u planu je povezivanje sa sistemima zemalja koje koriste vinjete. "Sada ćemo krenuti intenzivno da radimo na povezivanju sa zemljama koje koriste vinjete. Mislim na Sloveniju, mislim na Mađarsku, mislim na Rumuniju", rekao je. Savić smatra da će elektronska naplata u narednim godinama postati standard za sve vozače, posebno imajući u vidu planirano ukidanje klasičnih naplatnih stanica. "Mi imamo preko 1.100.000 korisnika elektronske naplate putarine. Preko 65 odsto prihoda u ovoj godini smo generisali preko elektronske naplate putarine, što znači da nema dodira inkasanata sa živim novcem. Jako malo para još ide, da kažemo, u kešu, sve ide elektronski", naveo je. Zbog toga vozačima savetuje da se na vreme naviknu na elektronski sistem. "TAG uređaj, odnosno naplata putarine, kako se sprovodi u Republici Srbiji, je po modelu Evropske komisije, koji sam malopre spomenuo, koji se bavi naplatom putarine, najpravedniji sistem naplate putarine. Zašto? Zato što onoliko kilometara koliko pređeš autoputa, toliko kilometara i platiš putarinu, zavisno od kategorije vozila", rekao je. Kada je reč o ceni putarine, Savić je poručio da vozači nemaju razloga za brigu i da u narednom periodu neće biti novog poskupljenja putarine. (Euronews)